

Horatius'un Lirik Şiirlerinde Iuppiter

Iuppiter in Horace's Odes

Ü. Fafo Telatar*

ÖZET

Bu çalışmada Horatius'un lirik şiirlerinde sık sık yer verdiği tanrı Iuppiter ele alınmıştır. Ozanın şiirlerinde değindiği Iuppiter'in nitelikleri, kimlikleri ve bu özellikleriyle tanrının ilgilendiği olaylar araştırılmıştır. Horatius, yüce, güç bakımından eşsiz Iuppiter'i evrende bir baba gibi düzeni sağlayan, bir bekçi gibi her şeyi korumaya çalışan tanrı olarak sunmuştur. Bu amaçla Iuppiter ozanın şiirlerinde çoğu kez uyarıcı, kimi zaman öfkelenip ceza veren ama, hoşnut edilirse bağışlayan tanrıdır. Horatius'un lirik şiirlerinden Iuppiter'in davranış biçimi ne olursa olsun, topluma bir çeki düzen vermek için insanlık yararına işler yaparak onların mutluluğunu ve huzurunu sağlayan bir tanrı olduğu kanısına varılmıştır.

ABSTRACT

in this study, Iuppiter, who is the god mentioned frequently in the lyric poems of Horace, is analysed with respect to his characteristics, identities, and the matters he considers. Horace presents Iuppiter, a supreme and a unique power, as the god putting in order the universe like a father of human being and protecting everything from danger like a guardian. Iuppiter is described in the poems of Horace as the god warning people in most cases, getting angry and punishing them occasionally, and granting them when he is gratified. The main finding of this study is that Horace represents Iuppiter in his lyric poems as a benevolent god for human being in order to put in order the society regardless of the ways in which he behaves. So, he helps people achieve repose and happiness.

* Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Latin Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

Roma'da Augustus döneminde artık savaşlara son verilmiş, barış ve huzur ortamı sağlanmış, Augustus'un denetiminde hemen hemen her alanda sistemli biçimde yenilenme başlatılmıştır. Bir yandan Romalının eski davranış biçimlerini ve kurallarını öte yandan dini değerlerini canlandırma çabasına girilmiştir. Bu amaçla hem eski ahlaki değerler hem de tanrıların nitelikleri ve toplumdaki işlevleri hatırlatılmıştır. Horatius da yurtsever bir ozan olarak, bu örgütlenmenin içinde yer almayı, şiirleriyle yenilenme çabasına katkıda bulunmayı kendine bir görev saymıştır.

Horatius, lirik şiirlerinde hem kişisel hem de toplumsal olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini dizelere dökmüştür. Ozanın ele aldığı konularda toplumsal öğelerin kişisel öğelere göre daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Horatius, Roma'nın içinde bulunduğu sıkıntıları ve gelecek için kaygılarını sık sık işlemiştir. Şiirlerinde yalnız bunların nedenlerini belirtmemiş, etkileri ve sonuçlarını gözler önüne sermiş, azaltabilme hatta iyice giderebilme yollarını göstermeye çalışmıştır.

Iuppiter'in söylencelerindeki nitelikleri ve işlevleri, hemen hemen her dönemde işleme amaçları farklı olsa da birçok ozanın¹ yapıtlarının temel taşlarından biridir. Roma toplumunda Iuppiter, gök yüzünde ve yer yüzünde, düzeni ve adaleti sağlayan yönetici tanrı olarak saygı görmüştür. Horatius da bu geleneksel eğilimle İ.Ö. 30 yılından sonra yazdığı lirik şiirlerinde (*Carmina*) sosyal düzen, adalet, erdem gibi toplumu ilgilendiren kavramları ve olayları işlediği dizelerde Iuppiter'i insan yaşamının ayrılmaz parçası olarak düşünmüş, onun insanlığın yararına olan işlevlerini belirtmiştir. Horatius toplumdaki aksaklıkları giderme yollarından birini tanrılara özellikle Iuppiter'e çıkarmıştır. Öte yandan ozan, aşk ve sevgi konularını işlediği şiirlerinde de Iuppiter'e yer vermiştir. Horatius'un aşkı bir tutku olmaktan çok, dengeli bir duygudur, aşk şiirlerinde yapmacık sevgililerle toplumun bu konulardaki ortak sıkıntılarına çözüm aramıştır.

Horatius, Iuppiter'i ve ona ilişkin söylenceleri işlerken kimi yerde ele aldığı konuyu dolaylı yoldan anlatmayı, savunduğunu desteklemeyi, vurgulamayı, kimi yerde konuya açıklık ve çözüm getirmeyi, kimi yerde örneklemeyi, kimi yerde benzetmeyi, kimi zaman da yalnızca süslemeyi amaçlamıştır.

¹ Cicero *de natura deorum*'da Iuppiter için şöyle söyler: "Ozanlar tarafından ona hem tanrıların hem insanların babası denir. Atalarımızca da *optumus mcaumus* diye adlandırılır ve en üstün iyi sahibidir. Gerçekten öncelikle en iyidir yani en büyük olmasından çok en çok iyilikseverdir. Çünkü herkese yararlı olmak büyük varlıklara sahip olmaktan daha önemli ve kesinlikle hoş bir şeydir" (2,64).

Horatius'un şiirlerinde tanrıların atası Iuppiter yüce, gücü bakımından eşsizdir.

"Kendisinden daha yüce hiçbir şey yaratılmamıştır, onun gücüne eş ya da yakın hiçbir şey yoktur;" (*Carm.*, I,12,17-19).

Ozan yapıtlarında bu nitelikleriyle Iuppiter'i yere, göğe egemen, doğadaki her şeye çeki düzen veren tanrı olarak sunmuştur. *Carm.*, I,12'de Iuppiter'in hem tanrıları hem de insanları yönettiğini belirtmiştir.

"Tanrıların atasının geleneksel övgülerinden önce ne söyleyebilirim ki, Iuppiter, insanları ve tanrıları, denizi, karalan ve göğü, değişen mevsimlerle yönetir²." (*Carm.*, I, 12, 13-16).

Horatius, *Carm.* III, 4'te mitolojiden Iuppiter'in Titanlar³la olan öyküsüne değinmiştir. Titanlar'a karşı zafer kazandıktan sonra tanrının daha da yüceltiğini düşünmüştür. Böylece onun gücünü, her şeyin yöneticisi olduğunu, başardığı zorlu işten söz ederek dolaylı yoldan anlatmıştır:

"Çorak toprağı, fırtınalı denizi, kentleri kontrol altında tutanın ve iç karartıcı krallıkları, tanrıları, ölümlüleri tek başına adilce yönetenin⁴, dinsiz Titanları ve aşırı kalabalığı yakıp yıkan yıldırımıyla nasıl alt ettiğini biliriz," (*Carm.*, III, 4, 41-47)

Iuppiter, Horatius'un şiirlerinde yüce tanrı niteliğiyle ve düzeni sağlayan, koruyan yöneticilik işleviyle, *pater* (baba) ve *custos* (bekçi)⁵ kimliklerine bürünmüştür⁶. Ozan, Iuppiter'in yaptığı işlerde bu iki kimliğini

² Horatius'un 'yönetmek' yerine kullandığı eylem, *regere* (hükmetmek) değil, belli kurallarla bir düzeni korumak anlamındaki *temperare* eylemidir.

³ Yunan mitolojisinde tanrıları soyu sayıları 6 olan Titanlar ile başlar. Iuppiter'in de yer aldığı Olymposlular kuşağı Titan Kronos'tan türemiştir. Kronos yönetimi ele geçirince Iuppiter ona karşı mücadeleye başlamıştır (*Titanomakhia*). Öyküyü Hesiodos. *Theogonia* (Tanrıların doğumu) adlı yapıtının 132. bölüm ve devamında uzun uzun anlatmaktadır. Sonra Iuppiter Gigantlarla savaşmış, başarılı olmuştur.

⁴ Horatius aynı dördlükte Iuppiter'in yaptığı işler için hem *temperare* eylemini hem de *regere* eylemini kullanmıştır. Ama *regere* eylemini tarz bildiren (*imperio.. aequo(adaletli) buyrukla*) bir ifadeyle desteklemiştir (*imperio regit unus aequo.*) Ayrıca bakın not 2.

⁵ Horatius, şiirlerinde Iuppiter'den başka Mercurius'u da *custos* kimliğine bürümüştür. Mercurius Horatius'un kendisini koruyan, gözeten tanrıdır (*Carm.*, II, 17, 30). *Carm.*, III, 22'de doğum yapan kadınları koruyan Diana da *custos* kimliğindedir.

⁶ Bu niteliğinden dolayı kimi dizelerde Iuppiter yerine *Pater* sözcüğü düzdeğişmeceli anlamında kullanılmıştır.

ayrı ayrı ortaya çıkartmamış, birbirini bütünleyen olarak işlemiştir. Yani şiirlerde Iuppiter bir yandan *baba* olarak uyarıcı, yapıcı, iyilik isteyen bir tutum sergilemiş ve öyle davranmış, öte yandan bir *bekçinin*⁷ yapması gereken iş gibi varolanı koruma görevini üstlenmiştir. Bunun karşılığında da Iuppiter, bir baba gibi hem saygı hem de sağladığı düzenin bozulmaması için ahlaki değerlere sıkı sıkıya bağlılık beklemektedir. Horatius, Iuppiter'i kendisine yeterince saygı gösterilmemesinden ve erdemsiz davranışlardan dolayı yeryüzündekileri önce uyarıp sonra cezalandıran bir tanrı diye sunmuştur.

Tanrıların insan işlerine karıştığını savunan Horatius, Iuppiter'in, bir baba gibi, uyarıcı ve yapıcı tutumuyla hem kendini hem de toplumu nasıl uyardığından söz etmiştir. Tanrı uyarılarında araç olarak etkili sesinin ve görüntüsünün yanı sıra korkutucu boyutlarda zarar veren, yıldırımı, şimşegi ayrıca gök gürültüsü, kar, dolu, şiddetli yağmur yağması gibi doğa olaylarını kullanmıştır (*Carin.*, 1.12, 60; III, 3, 6). Horatius, Roma halkına örnek olsun diye, tanrının uyarısını kendisinin dikkate aldığını açıklamıştır: O güne değin tanrılara yeterince saygı göstermeden, çarpık düşüncelerle dolu bir yaşam sürdürdüğünü, ancak Iuppiter'in uyarılarını doğrultusunda yaşam biçimini değiştirdiğini açıklamış ve tanrının bu uyarıları gök yüzünden nasıl yaptığını ve uyarıların neleri etkilediğini anlatmıştır:

"Tanrılara tapınmada kusurlu, aksak, çılgın bir bilgeliğe kapılmış gidiyordum. Oysa şimdi ters yöne yelken açarak o geçtiğim yollardan geri dönmeliyim. Çünkü *Diespiter* (Iuppiter) kor gibi yıldırımla bulutlan yarararken, bu kez açık berrak gök yüzünde gümbürdeyen atlarını ve sanki kuş gibi, arabasını sürdü gitti; bu gümbürtüden çorak toprak, kıvrımlı akan ırmaklar, Styx'in suları kabardı, nefret edilen Taenarius'un korku evi ve Atlas'ın sınırları sarsıldı" (*Carin.*, 1,34,1-12).

Horatius, Caesar'ın öldürülmesinden (I.ö 15 Mart 44) sonra Iuppiter'in, Romalıyı artık her yönüyle bozulan topluma ve yönetimine bir düzen verilmesi gerektiği için uyardığını belirtmiştir. Ozan, genenekselsel anlatımlara uygun olarak, tanrının uyarısını, ılıman iklimi olan Roma'ya çok kar

⁷ Ozan. Iuppiter'in *custos* (bekçi) kimliğiyle Augustus'un üçüncü eşi Livia'nın oğlu Nero Claudius Drusus'u Vindelic'lere karşı yaptığı mücadelede korumuş ve başarısında Iuppiter'in de katkısı olduğunu belirtmiştir. "Claudius'un elinden gelmeyecek bir şey yok artık, çünkü onu Iuppiter iyi niyetle gözetiyor" (*Cam.*, IV, 4,73-74).

yağdırtmasıyla, Capitolium tepesinin güney doruk noktasında kurulmuş olan tapınağına sağ elindeki yıldırımını çarpmasıyla yapmış olduğunu ve Romalıları korkutmuş olduğunu belirtmiştir.

"Baba artık yeterince kar ve şiddetli dolu yağdırdı ve ışıldayan eliyle kutsal kaleleri vurunca şehre korku saldı" (*Carm.*, 1,2, 1-4).

Ayrıca, Horatius İ.Ö. 43 yılında Tiber ırmağının taşmasını da tanrının bir uyarısı olarak yorumlamıştır.

"Sarı Tiber'i Etrüks kıyılarında akarken görmüştük" (*Carm.*, 1,2, 14).

Aynı şiirde ozan, Iuppiter'in Romalıları daha önceden getirdiği bir doğal felaketi de hatırlatmıştır. Bu tutumuyla halkı olabilecek daha büyük felaketslere karşı uyararak korumayı amaçlamıştır.

"İnsan soylarını dehşete düşürdü, bir zamanlar Proteus'un bütün sürülerini, dağlara çıkardığı ve Pyrrha'nın olağanüstü yeni şeylerden yakındığı o zorlu çağ⁸ geri gelmesin diye" (*Carm.*, 1,2,1-8).

Horatius, Iuppiter'in yaptığı uyarılardan kimilerini, Roma halkına verdiği zarar açısından değerlendirdiğinde, bunları uyarıdan çok bir öfke sonucu verilmiş cezalar olarak yorumlamıştır. Horatius'a göre, Iuppiter'in bu öfkesinin nedeni insanların suç işlemeleridir. Ozan, Iuppiter'in hem tanrıların unutulmasını hem de ahlaki değerlerin hiçe sayılmasını ve erdemden uzaklaşmayı suç olarak kabul ettiğini ve her suç gibi bunun da bir cezasının olduğunu belirtmiştir. *Carm.*, III ,2'de Horatius erdemli⁹ olmanın kişiye sağladıklarına değinerek, erdemli olmayı öğütlediği dizelerde, kendinin bu isteğini daha etkili kılmak için Iuppiter'in de erdemlinin yanında olduklarını ve erdemliyi koruduklarını vurgulamış,

⁸ Söylencesel anlatımda Zeus, tunç çağında yeryüzündeki insanlarda ahlaki değerlerin iyice zayıfladığını ve açgözlülüğün insanlara ne kötülükler yaptırabildiğini görüp, tüm insanları yok etmeye karar verip, insanları boğmak üzere dünyaya büyük bir tufan göndermiştir. Bu tufandan yalnızca Deukalion ve Pyrra kurtulmuşlardır (Ovidius, *Metamorphoses*, 1. 262 ve devamı).

⁹ *Pietas* (tanrılara, devlete ve aileye karşı ödevler) de Romalıların erdemlerinden biridir.

"Dürüst ve kararlı insanın sağlam ruhunaIuppiter'in şimşek çakan güçlü eli hiç uzanmaz, onu korkutmaz" (*Carm.*, III, 3,1;6).

Ardından erdemsiz kişiye tanrının ceza verdiklerini anlatmıştır:

"Çoğu kez Diespiter, yeterince tapınım gösterilmeyince dürüst kişiyi, suça başlayan günahkarla bir tutar, ama topal ayaklı Ceza¹⁰ kaçan suçlunun peşini kolay kolay bırakmaz" (*Carm.*, 111,2,29-32).

Horatius, Iuppiter'e saygı gösterilmemesinin kişisel olay değil, toplumsal olay olduğu kanısındadır. *Carm.*, I, 3'te tanrının verdiği cezanın yalnız suç işleyene ve işlendiği döneme ilişkin değil, etkisinin yüzyıllar sonra bile görülebileceğini hatırlatmıştır.

"Suçlu olduğumuz için öfkelenen Iuppiter şimşegini bir türlü yere bırakmıyor" (*Carm.*, I, 3,39-40).

Carm., I,2'de ise Iuppiter'in Romalıya öfkesinin eskiye dayandığına değinmiştir. Şiirinde bir ozan olarak halkın sözcüsü olup, atalarının kusurlu davranışları yüzünden başlarına türlü felaketler gelen Romalıların artık, yeni dönemin başlamasıyla, bu felaketlerden kurtulmak istediklerini dile getirmiştir. Dizelerde Iuppiter'in bu denli öfkelenmesine, hiddetlenmesine karşın, hoşnut edildiğinde bir *baba* gibi bağışlayıcı olduğunu diğer tanrıların da öfkesini yatıştırabileceğini ima etmiştir.

"Halk, tanrılardan hangisini yıkılan devletin yardımına çağıracak? Genç kızlar, dualarına kulak vermeyen Vesta'yı hangi yakarılarıyla yoracak? Iuppiter, suçumuzu affetme işini kime verecek?" (*Carm.*, 1,2,25-28).

Roma yazınında Iuppiter ve Fortuna, işlevleri bakımından birbirini tamamlar nitelikte tanrılar olarak sunulmuştur. Horatius'un lirik şiirlerinde Fortuna (Kader) insanların doğuştan yazgılarını belirleyen tanrıdır. Iuppiter ise insan yaşamına yön verebilen, onu düzenleyen tanrıdır. Horatius Kader'in kaçınılmazlığını ve değişmezliğini kabul etmiş, ama Iuppiter'in insan yaşamına getirdiği kurullarla mutluluğun yine de elde edilebileceği düşüncesiyle kimi şiirlerde iki tanrıyı birlikte

¹⁰ Ozan, *Poena'yı* toplumsal düzenin koruyucusu, bu düzeni bozanların karşısına çıkan Furialar'dan biri olarak görmüştür.

işlemiştir. *Carin.*, I,34'te, Iuppiter'in yerine anlamca daha güçlü olabilecek *Diespiter* sözcüğünü kullanarak tanrının yer yüzündeki etkinliğini vurgulayıp, hemen ardından Fortuna'nın işlevlerine geçmiştir.

"Tanrı, alttakileri üsttekilerle değiştirebilir. Karanlığı yararak, aydınlığı sürdürür; Fortuna, oldukça uğultulu bir sesle yükselirken, tepeliği kaparak oradan kaldırır, onu buraya koymuş olmaktan neşe duyar" (*Carin.*, I,34,11-15).

Carin., III,29'da ise, Iuppiter'in insan yaşamındaki etkisinin bir yere kadar olduğunu, o yerden sonra Fortuna'nın daha etkili olduğuna değinmiştir.

"İhtiyatlı tanrı geleceğin önünü karanlık geceyle örter ve eğer ölümlü gereğinden çok endişelenirse tanrı alaycı bir biçimde güler (*Carin.*, III,29,29-30).

"O, "Yaşadım" demişse kendinden emin neşe içinde yaşar: Yarın Iuppiter ister göğü kara bulutla kaplasın, ister pırl pırl güneşle; yine de, zaman akıp gitti mi, geride bıraktığımız hiç silinmez, değiştirip sil baştan yapamaz. Vahşi görevinden mutlu olan Kader, bize hep beklenmedik oyunlar oynar durur, dolaştırır geçici nimetlerini, bir bana bir başkasına iyilik sunar" (*Carin.*, III, 29,41-53).

Horatius, yaşam süresini Fortuna'nın değil, yaşamın kurallarını koyan Iuppiter'in belirlediği kanısındadır. *Carin.*, I, 11'de Leuconoe'ye astrologlara danışarak, gelecek konusunda bilgi almanın günah olduğunu anlatmıştır¹¹. Çünkü Horatius bunun kişinin sürdüğü yaşam biçimine göre Iuppiter tarafından belirlendiğini düşünmüştür.

"İster Iuppiter sana birçok kışlar versin, ister. . . son kışın olsun....." (*Carin.*, I, 11,4-6).

Aynı düşünceyle Horatius, yazınsal destekçisi Maecenas hasta iken ona hitaben yazdığı şiirinde Iuppiter'in *refulgens tutela'sının* (ışıldayan koruyucu gücüyle) onu ölümden alıkoyduğuna değinmiştir.

¹¹ Augustus, İ.Ö 33'de Roma'ya doğudan gelen, özellikle yıldızlara bakarak geleceği bilmeye çalışan Babillileri kovmuş ve ölüm konusunda astrologa danışmayı yasaklamıştır. Horatius bu dizelerde Augustus'u destekler niteliktedir. Oysa Horatius, (*Carin.*, III,17, 17-24) burçlardan söz eder, Maecenas'la ortak yanlarını burçlarla açıklamaya çalışır.

"Seni inançsız Saturnus'tan Iuppiter'in ışık saçan gücü kurtardı,
yazgının uçan kanatlarını geciktirdi" (*Carm.*, II, 17,22-25).

Horatius aşk şiirlerinde sevgililerine örnek olsun diye Iuppiter'in söylencesel anlatımdaki aşklarına yer vermiştir. Ozan bu türdeki şiirlerinde tanrıyı insan üstü varlık olarak kabul ettiğinden, tanrıyı hiçbir zaman suçlu ve haksız olarak görmemiştir. Iuppiter'in sevgililerine verdiği sıkıntılara sevgililerin neden olduğunu savunmuştur.

Carm., III,27'de Horatius, kendisini bırakıp giden sevgilisinin ardından ilkin öfkeye kapılmış, öfkesi yatışıp, sakinleşince bir *vates* kimliğine bürünerek ona yolculuğunun iyi geçmesi için dileklerde bulunmuştur. Şiirin sonraki dizelerinde, sevgilisinin durumuna örnek olarak mitolojiden Iuppiter ile Europe'nin aşkına değinmiştir. Ozan, sevgisine karşılık vermeyen ve kendi korumasında olduğunu düşündüğü sevgilisi Galatae'yi, babasına karşı gelerek, yollara düşen Europa'ya benzetmiştir. Iuppiter'in Europe'ye olan aşkından, ne olursa olsun istediğini elde etmek için boğa kılığında sevdiğine yaklaşmasından ve Europe'nin bundan ne denli korktuğundan ve sonradan kızın başına gelenlerden söz etmiştir. Dizelerde Horatius, Iuppiter'e *dolosus* sıfatını bağlayarak bir ölçüde onu hilebaz, suçlu gibi görmesine karşın, Iuppiter'in gerektiği için böyle davrandığını, tanrıların istediklerini yapmakta özgür oldukları düşüncesiyle, tanrının suçunu göz ardı etmiş ve suçu Europa'ya yüklemiştir. Bu da Horatius'un insanların suçlu olduğu biçimindeki genel tutumuyla uyum içindedir. Ozan, *Carm.*, 111,16 şiirinin ilk dizelerinde Iuppiter'in babasının korumak için tunç odaya kapattığı Danae'ye altın yağmur damlası biçiminde küçük bir yarıktan sızarak ulaşmayı başarmasını işlemiştir. Horatius'un Danae öyküsünü hatırlatmadaki amacı yine toplumsaldır. Romalıların zenginliğe önem vermesini eleştirerek, onlara ellerindekiyle yetinmelerini öğütlemiştir. Dizelerde hem kızın hem de bekçinin sunulan altına hayır diyemediği için Danae'nin başına gelenlere ele aldığı konuya örnekleme amacıyla değinmiştir.

"Sağlam çift kanatlı kapılar, bronz kule, uyanık köpeklerin
tuttuğu yere kapatılmış Danae'yi, geceleyin gelen aşıklara karşı
yeterince koruyacaktı, eğer Iuppiter ve Venüs, korkmuş bekçisi
Acrisius'a oyun etmeselerdi" (*Carm.*, 111,16,1-7).

Roma yazınında aşk şiirlerinde tanrılar, yalan yere yemin eden ve günaha giren sevgiliyi değil, sevgililerinin karşısındaki güçsüz aşıkları cezalandırıyorlardı. Horatius da *Carm.*, II,8'de tanrıların, Barine'ye yapmacık sevgisiyle insanları kandırmasına izin verdiklerine, böyle davranmasına göz yumduklarına, üstelik gülüp geçtiklerine değinmiştir. Tanrıların Barine'den

yana olduklarından, onu yalan yere yemin etse de cezalandırmadıklarından, aksine daha da güzelleştirdiklerinden yakınmıştır, Horatius bu durumu da toplumsal açıdan değerlendirmiştir. Cezasız kalan sevgilinin, yaptığı davranışını sürdüreceği ve bu durumun gençleri hep sıkıntıya sokacağı üzerinde durmuştur.

"tüm gençliğin başına bela olmayı sürdürüyorsun" (*Carm.*, II, 8,7-8).

Carm., III,10'da ise Horatius, sevgilisi Lyce içeri girmesine izin vermediği için, onun kapısının önünde beklerken, sevgilisine seslenmiştir. Ozan şiirinde Iuppiter'in de tanrısal gücüyle, çok fazla kar yağdırıp, kapının açılmamasına yardımcı olduğunu söyleyerek tanrının kendisine değil, sevgilisine yardım ettiğini vurgulamıştır.

"Lyce,kapında beni esen poyraza karşı bıraktın....yellerle uğulduyor kapılar, acımasız Iuppiter yığın yığın karları nasıl da buzlattı" (*Carm.*, III, 101-8).

SONUÇ

Horatius, yurtsevser bir ozan olarak lirik şiirlerinde hem kendinin hem de toplumun mutluluğunu, huzurunu ister bir tutum sergilemiştir. Ona göre mutluluk ancak iyi bir yönetimle huzurlu bir ortam içinde sağlanır. Bu nedenle kurallara bağlı adil bir yönetim biçimiyle her şeyi yöneten yüce Iuppiter'e şiirlerinde sık sık yer vermiştir. Iuppiter'in kendisi ve toplum için yaptıklarını kimi zaman doğrudan kimi zaman tanrının söylencelerdeki işleriyle dolaylı yoldan açıklamıştır. Onun yeterince saygı ve bağlılık gösterildiğinde hoşnut olacağını vurgulamıştır. Horatius, hoşnut olan tanrının, insanlık yararına işler yaparak bunun karşılığını vereceği düşünüp huzur ve mutluluk için Iuppiter'e saygıda kusur edilmemesi ve değer verdiği şeylere bağlı kalınması gerektiğini belirtmiştir.

KISALTMA

Carm., *Carmina*

KAYNAKÇA

Cicero. (1984). *The Nature of The Gods*. (Trans. By Horace C.P. McGregor), Penguin Books.

Horace. (1970). *Odes and Epodes* (Trans. C. E, Bennett) , Loeb Classical Library.

- Nisbet, G.M. and Hubbard Margaret. (1978), (1989). *A Commentary on Horace Odes I and II*, Oxford University Press.
- Özaktürk, Mehmet. (1982). *Ovid's Treatment of the Gods in His Love Elegy*, PH.D Thesis, Westfield College.
- Telatar, Ü. Fafo. (2001). *Horatius'un Tanrıları ve Dini Düşünceleri, Mitolojik Öyküleri ve Felsefenin Dinle ilgili Kuramlarının Kullanımı*, Doktora Tezi, tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Özaktürk, Ankara.
- Williams, Gordon. (1996). *The Third Book of Horace's Odes*, Oxford University Press.